

Slutredovisning och förslag till fortsatt regeringsuppdrag

Regeringsbeslutet för utveckling av inkubatorer inom kulturella och kreativa näringar

I regeringsbeslutet från november 2009 fick VINNOVA i uppdrag att i samverkan med Innovationsbron och Tillväxtverket under 2010 utforma och starta ett pilotprogram inom området kulturella och kreativa näringar. Uppdraget är att främja utveckling av inkubatorer kopplade till kulturella och kreativa näringar i syfte att bättre kunna stödja företagen i dessa branscher. I uppdraget ingår att lyfta fram kulturella och kreativa perspektiv inom olika typer av inkubatorsverksamhet. För uppdraget beviljades 2 mkr under 2010. Delrapport inom uppdraget har lämnats den 12 juni 2010.

Utgångspunkten för regeringsuppdraget är regeringens handlingsplan för kulturella och kreativa näringar som syftar i att utveckla ett ökat långsiktigt och hållbart entreprenörskap och företagande inom de kulturella och kreativa näringarna.

VINNOVA och Tillväxtverket har valt att genomföra en pilotsatsning med huvudmålet att skapa en strukturell förändring i inställningen till de kreativa näringarna hos inkubatorerna som helhet och samtidigt säkerställa att inkubatorerna får verktyg, metoder och tillgång till den kompetens som krävs för att stötta de kreativa näringarna på ett effektivt sätt. I huvudsak handlar det om att integrera nya perspektiv till existerande aktiviteter och att stärka och stötta den existerande inkubatorsstrukturen.

Erfarenheter av delprogrammet under 2010

Skillnaderna mellan branscherna inom de kulturella och kreativa näringarna är ibland nästan lika stora som mellan dessa näringar och mer traditionella branscher. En stor del av företagandet är i dagsläget tjänstebaserat, ofta småskaligt. Detta i sig kräver andra slags affärsmodeller och annan typ av samverkan för att skapa tillväxtföretag. Att diskutera kulturella och kreativa

näringsarna som en marknadsmässig bransch kan ifrågasättas som helt relevant.

Arbetet med uppdraget har tydliggjort att dagens inkubatorssystem inte fullt ut är anpassat till behoven och potentialen som finns i företagandet inom de kulturella och kreativa näringsarna. Det behövs generellt en ökad kunskap om näringsarna hos inkubatorer och andra närstående intressenter.

I uppdraget har vi fokuserat på två insatser:

Plattformen Creative Business Center (CBC)

Ett forum, i programmet benämnt Creative Business Center (CBC), har samlat relevanta aktörer med uppgiften att diskutera och insamla kompetens, branschkunskap och erfarenhet inom området. Det har handlat om affärsutveckling med spetskompetens inom kulturella och kreativa näringsarna och tillhandahållande av gemensamma utvecklingsverktyg, etc. till förmån för entreprenörer, bolag, inkubatorer och innovationssystem.

Insatsen har genomfört flera workshops och i olika andra former haft dialog med andra myndigheter och inkubatorsverksamheter samt inventerat den kompetens som finns hos de svenska inkubatorerna. Samråd har på detta sätt genomförts med de kulturmyndigheter som utpekats i regeringsuppdraget, nämligen Statens kulturråd, Konstnärsnämnden, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet och Svenska Filminstitutet. Några frågor som lyfts i detta arbete har varit hur man skapar kompetensutbyte och synergier mellan traditionellt teknikorienterade företag och entreprenörer i de kreativa näringsarna. Andra frågor har rört affärsmodeller, mötesplatser och matchmaking av olika slag.

Verksamheten har drivits som ett projekt i Innovationsbrons regi med en fysisk hemmavist hos inkubatorn Minc i Malmö. Detta arbete har höjt medvetenheten och synliggjort behoven av nya arbetssätt och affärsmodeller hos Innovationsbron och hos flera inkubatorer som framför allt ingår i det nationella inkubatorsprogrammet.

Spelvertikalen

Den andra större aktiviteten har varit satsning på The Game Incubator (TGI), i samarbete med Gothia Science Park, Skövde, som en specifik satsning mot dataspelsbranschen inom kulturella och kreativa näringar. TGI har som utgångspunkt haft samma syfte som CBC, men inom den specifika branschen och med direkt koppling till slutkunden nystartsföretagen och idébärarna. TGI bygger på erfarenheter kring tidigare liknande satsningar inom traditionella branscher såsom miljöteknik och logistik, men med de särskilda behoven för spelbranschen i fokus. Insatsen har haft ett särskilt fokus på internationalisering och export. Åtta inkubatorer med 25 projekt och företag har inbjudits till samarbete. Projektet har knutit till sig nya kontakter både

nationellt och internationellt. Ett konkret område som lyfts har varit juridiska spörsmål kring avtals- och kontraktsskrivande.

Kompletterande insatser/avgränsningar

Enligt VINNOVAs och Tillväxtverkets bedömning behövs kompletterande insatser för att fullt ut kunna dra nytta av ett stärkt inkubatorstöd för de kreativa näringarna.

Satsningar på förinkubatorer, rådgivning, mentorskap, m.m. för att öka projektflödena krävs för att vi skall få ut fullt värde av en ökad satsning för att stärka de tillväxtorienterade inkubatorerna. Detta delprogram fokuserar dock inte på att stärka denna rådgivande struktur, utan förutsätter att detta hanteras inom andra delar av programmet.

Vidare måste vi gemensamt verka för att finns finansiering, för verifiering och tillväxt, tillgänglig för de entreprenörer som verkar inom de kreativa näringarna.

Handlingsprogrammet för de kulturella och kreativa näringarna

Det är viktigt att öka tydligheten i hur de olika delarna i programmet hänger ihop och för att därigenom skapa goda förutsättningar för synergier mellan de olika deluppdragen så att dessa stödjer varandra. Detta arbetssätt underlättar även dialogen mellan de koordinerande myndigheterna.

Rent konkret kan det handla om kopplingar till insatser för kompetensutveckling och för internationalisering av kulturella och kreativa näringar. Kompetensutvecklingsinsatser kommer bl a att riktas till myndigheter och aktörer som verkar näringslivsfrämjande.

Programverksamheten hos VINNOVA

Uppdraget Innovation och Design relaterar direkt till detta uppdrag. Andra kompletterande insatser som bör tas i beaktan är kopplingen till Ungas Innovationskraft, Tjänsteinnovationer och VINN NU.

Programverksamheten hos Tillväxtverket

Direkta kopplingar i skrivningar finns idag mellan handlingsprogrammet för de kulturella och kreativa näringarna och Kvinnors företagande. Andra kopplingar finns förstås också till Besöksnäringen och till Ungas Innovationskraft, men också exempelvis också till det nationella klusterprogrammet och till erfarenheter av programsatsningar på företagare med utländsk bakgrund och på företagande inom den sociala ekonomin. Erfarenheter kan också dras från Tillväxtverkets pilotsatsning mot så kallade privata inkubatorer.

Finansiering

Den finansiering som offentliga aktörer erbjuder projekt och företag i tidiga skeden utgör huvudsakligen av stöd till teknik- och produktutveckling. Den sk såddfinansieringen, främst i form av bidrag och villkorlån, erbjuds via Innovationsbron, ALMI, VINNOVA, länsstyrelser/regionförbund, Energimyndigheten och universitetens holdingbolag. Ett produktutvecklingsbidrag erbjuds också via Tillväxtverket.

Det kan finnas anledning till kompletterande insatser för att stärka och utveckla de små företagens möjligheter inom kulturella och kreativa näringar till finansiering i form av mjuk offentlig finansiering, bankfinansiering och riskkapitalfinansiering. Det här är dock inte bara en fråga för detta delprogram utan en mer övergripande fråga för hela handlingsprogrammet för kulturella och kreativa näringar.

Förslag till fortsatt uppdrag

VINNOVA och Tillväxtverket föreslår genom detta underlag ett fortsatt regeringsuppdrag för att utveckla de kulturella och kreativa näringarna inom inkubatorsmiljöer. Uppdraget ska ha som mål att stärka kompetensen hos befintliga inkubatorer och inkubatorsmiljöer och att stärka samarbetet mellan inkubatorer.

VINNOVA och Tillväxtverket önskar återkomma med ett mer detaljerat programförslag i början av 2011.

VINNOVAs och Tillväxtverkets slutsats är att behovet för de kreativa näringarna har mer likheter än olikheter med de företag som inkubatorerna stöttar idag, varför vi bör bygga vidare på befintliga strukturer som stöttar både offentliga såväl som privata inkubatorer, och säkerställa en fortsatt dialog med upplevelseindustrin och med andra relevanta aktörer.

Till satsningen avser vi inrätta en referensgrupp som utses av VINNOVA och Tillväxtverket gemensamt.

Slutsatsen av vårt arbete är att VINNOVA och Tillväxtverket föreslår att ytterligare satsningar görs inom följande områden:

- 1) Ytterligare stärka 1-2 inkubatorer som har en tydlig profil mot kreativa näringar, med mål att de skall bygga upp en nivå där de är konkurrenskraftiga med mer mogna inkubatorer inom andra sektorer. (ca 2-4 MSEK)
- 2) Göra ytterligare satsningar på 1-2 branschspecifika nationella vertikaler som bygger specifik kompetens och nätverk inom några för Sverige strategiska områden inom de kreativa näringarna, så som t.ex.

mode eller design. Dessa vertikaler kan gärna byggas utifrån någon av de nya inkubatorerna.(ca 2-4 MSEK)

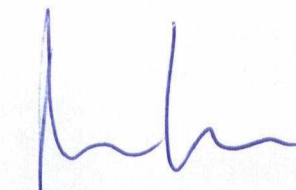
Vidare avser VINNOVA, Tillväxtverket och Innovationsbron att arbeta för att:

- 1) Säkerställa att de kreativa offentliga och privata inkubatorer som idag finns kan ta del av det Inkubatorprogram som Innovationsbron driver idag på samma grunder som övriga inkubatorer
- 2) Driva vidare kunskapsutbytet inom dagens Inkubatorer för att tydliggöra de kreativa näringarnas specifika behov
- 3) Verka för fler finansieringsmöjligheter för kommersiell verifiering av koncept inom de kreativa näringarna.
- 4) Verka för att Innovationsbron för sina investeringar, inte är begränsade till företag kopplad till forskning och utveckling inom framför allt naturvetenskapliga discipliner

I detta ärende har generaldirektören beslutat, efter föredragning av enhetschefen Marie Wall.

Charlotte Brogren

Marie Wall

Bilaga:

Slutrapport Pilotprogram - Inkubation för kreativa näringar, 2010-11-10, Innovationsbron